

Kokapstrādes inženiera profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – kokapstrādes inženieris.
2. Profesijas kods – 2141 12.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:

– kokapstrādes inženieris plāno kokapstrādes tehnoloģiskus procesus un pieņem lēmumus par šo procesu izpildi; iegūst un analizē informāciju un sagatavo priekšlikumus stratēģisko mērķu definēšanai; nodrošina darba aizsardzības prasībām atbilstošus ražošanas apstākļus; vada kokapstrādes uzņēmumu tehnoloģiskos procesus; veic pedagoģisko un zinātnisko darbību kokapstrādes nozarē.

Kokapstrādes inženieris vada komersanta dažāda profila kokapstrādes uzņēmumus (iecirņus) - kokzāģētavas, finieru un saplākšņu ražotnes, koksnes plātņu ražotnes, mēbeļu ražotnes u.c. vai strādā kā pašnodarbināta persona vai individuālais komersants, strādā valsts vai pašvaldību institūcijās un citās organizācijās kā ražošanas vadītājs, kokapstrādes konsultants, padomnieks.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja plānot un organizēt kokapstrādes uzņēmuma vai tā struktūrvienību darbu.
2. Spēja strādāt radošā komandā.
3. Spēja plānot un organizēt darbu.
4. Spēja analizēt un izvērtēt savu profesionālo darbību.
5. Spēja paaugstināt kvalifikāciju.

6. Spēja iegūt un analizēt informāciju.
7. Spēja strādāt ar kokapstrādes nozares tehnisko dokumentāciju.
8. Spēja veikt pētījumus ar zinātnisku vērtību kokapstrādes jomā.
9. Spēja ieviest jaunākos uz pierādījumiem balstītos koksnes zinātnes sasniegumus savā darbā.
10. Spēja izvērtēt veiktos aprēķinus par veicamo pakalpojumu izmaksām, nepieciešamajām investīcijām un darbaspēka patēriņu.
11. Spēja izstrādāt priekšlikumus, kas vērsti uz efektīvāku un lietderīgāku resursu izmantošanu.
12. Spēja vadīt kokapstrādes tehnoloģiskos procesus.
13. Spēja pārzināt lietojamās mašīnas, instrumentus un darba rīkus.
14. Spēja noteikt darba realizēšanai nepieciešamās tehnoloģiskās iekārtas un plānot to izvietojumu.
15. Spēja pastāvīgi nodrošināt kvalitatīvu tehnoloģiskā risinājuma realizāciju.
16. Spēja izmantot aprēķinu metodes un speciālās datorprogrammas.
17. Spēja pastāvīgi veidot iemaņas darbā ar jaunākajām informācijas tehnoloģijām.
18. Spēja veikt riska novērtēšanu un notikumu analīzi.
19. Spēja adekvāti rīkoties problēmsituācijās un savlaicīgi pieņemt nepieciešamos lēmumus.
20. Spēja veikt rekonstrukcijas un renovācijas projektu izpildes plānošanu, kontrolēt realizācijas atbilstību projektam.
21. Spēja ievērot profesionālās ētikas normas un autortiesības reglamentējošus dokumentus.
22. Spēja ievākt un apkopot nepieciešamo profesionālo informāciju un sekot nozares aktualitātēm.

23. Spēja noteikt uzdevumus noteikto mērķu sasniegšanā, gala rezultātā radot produktus ar paaugstinātu pievienoto vērtību.

24. Spēja organizēt un kontrolēt vidi saudzējošu ražošanas procesu.

25. Spēja nodrošināt darba drošības un ugunsdrošības pasākumus.

26. Spēja sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Veikt darba uzdevuma profesionālu analīzi, informācijas apstrādi un darba uzdevuma saskaņošanu ar ražošanas tehnoloģiskajām iespējām.

2. Lietot darba izpildei nepieciešamo tehnisko un normatīvo dokumentāciju, kokapstrādes nozares normatīvos aktus un tehniskos standartus, gatavot lietišķos un profesionālos dokumentus.

3. Darboties komandā, plānot, organizēt un vadīt profesionālās komandas darbu, noteikt izpildāmo darbu prioritātes, veikt darbu arī individuāli.

4. Argumentēt savu viedokli, pārliecināt citus un risināt konfliktsituācijas.

5. Sistemātiski pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.

6. Nodrošināt augstu saskares kultūru un ētikas normu ievērošanu.

7. Plānot un organizēt darbu, kā arī kontrolēt izpildi.

8. Noteikt prioritātes savā darbā.

9. Sadarboties ar klientiem un risināt problēmas.

10. Ievērot multidisciplināras komandas darba principus.

11. Uzturēt savu profesionālo kompetenci.

12. Analizēt, vērtēt un izmantot zinātniskos un lietišķos pētījumus, lietot informācijas meklēšanas un atlasē līdzekļus, ieviest jaunas tehnoloģijas un datorprogrammas.

13. Novērtēt izstrādājumu kvalitāti un atbilstību valsts standartu, pasūtījumu u.c. prasībām.

14. Projektēt iekārtu izvietojumu un organizēt darba sadali starp strādājošajiem.

15. Pārzināt kokapstrādes mašīnu un iekārtu konstrukciju, organizēt to ekspluatāciju un remontu.

16. Pārzināt vides un darba aizsardzības prasības kokapstrādē, organizēt ar vidi un darba aizsardzību saistītos darbus uzņēmumā.

17. Spēja ieviest jaunākos uz pierādījumiem balstītos koksnes zinātnes sasniegumus savā darbā.

18. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

19. Pārvaldīt valsts valodu.

20. Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. meža nozares politika;
- 1.2. zinātniskās pētījumu metodes;
- 1.3. autortiesības.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. socioloģija;
- 2.2. filosofija;
- 2.3. ētika un estētika;
- 2.4. psiholoģija un lietišķā psiholoģija;
- 2.5. pedagogija;
- 2.6. statistika;
- 2.7. lietvedība;
- 2.8. profesionālie termini valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. informātikas un datorgrafikas lietošana kokapstrādes nozarē;
- 3.2. koksnes zinātne;
- 3.3. meža prečzinība;
- 3.4. kokapstrādes mašīnas un instrumenti, to ekspluatācija;
- 3.5. kokapstrādes procesu automatizācija;
- 3.6. kokapstrādes procesi un modelēšana;
- 3.7. zāģmateriālu un koksnes plātņu ražošana;
- 3.8. koksnes ķīmiskās tehnoloģijas;
- 3.9. koksnes hidrotermiskā apstrāde;
- 3.10. kokapstrādes nozarē lietojamo polimēru materiālu ķīmija;
- 3.11. koksnes materiālu apdare;
- 3.12. koksnes atlikumu pārstrādes tehnoloģijas;
- 3.13. tehniskās grafikas pielietojums kokapstrādē;
- 3.14. mašīnu elementi;
- 3.15. hidraulika un hidropiedziņa;
- 3.16. elektrotehnika un elektronika;
- 3.17. siltumtehnika un siltumapgāde kokapstrādē;
- 3.18. koka izstrādājumu un būvkonstrukciju projektēšana;
- 3.19. komercdarbība un komercdarbību reglamentējošie normatīvie akti;
- 3.20. darba aizsardzība;
- 3.21. vides aizsardzība;
- 3.22. grāmatvedība un uzskaitē;
- 3.23. darba tiesiskās attiecības;
- 3.24. koksnes materiālu tirgzinība;
- 3.25. ekoloģija un vides aizsardzība;
- 3.26. ergonomika;
- 3.27. valsts valoda;
- 3.28. vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
<p>1. Kokapstrādes tehnoloģisko procesu vadīšana.</p>	<p>1.1.novērtēt attiecīgā kokapstrādes tehnoloģiskā procesa materiāli tehnisko un ekonomisko stāvokli;</p> <p>1.2.lietot mūsdienu zinātnes atziņas kokapstrādes nozares ražošanas tehnoloģiju pilnveidošanai;</p> <p>1.3.izstrādāt pasākumus ražošanas efektivitātes paaugstināšanai, darbu organizācijas pilnveidošanai un nodrošināt to ieviešanu;</p> <p>1.4.veikt tehniskos uzdevumus, kas saistīts ar koka izstrādājumu projektēšanu un izgatavošanu;</p> <p>1.5.organizēt kokapstrādes mašīnu un iekārtu lietošanu, uzraudzību un remontu;</p> <p>1.6.vadīt darbinieku kolektīvus, risināt darba procesā radušās problēmas;</p> <p>1.7.izprast ražošanas procesu un apkārtējās vides vienotību ilgtspējīgā meža nozares ciklā;</p> <p>1.8.nodrošināt drošus darba apstākļus strādājošiem un veikt apmācību šai jomā;</p> <p>1.9.kontrolēt ražotās produkcijas kvalitāti;</p> <p>1.10.izmantot informātikas sfēras pakalpojumus un lietot mūsdienu zinātnes atziņas nozares ražošanas tehnoloģiju pilnveidošanai.</p>

<p>2. Kokapstrādes uzņēmumu (iecirķņu) darbu plānošana un organizēšana.</p>	<p>2.1.pārzināt uzņēmuma plānošanu; 2.2.izstrādāt uzņēmuma biznesa plānu. 2.3.organizēt un vadīt uzņēmuma vai tā struktūrvienības personāla darbu; 2.4.sastādīt uzņēmuma ieņēmumu un izmaksu prognozes kārtējam periodam; 2.5.plānot un organizēt savlaicīgu darbu izpildi; 2.6.plānot un organizēt racionālu darba laika izmantošanu, veikt tā kontroli; 2.7.veikt izpildīto darbu, izlietoto materiālu un citu resursu uzskaiti un kontroli; 2.8.sastādīt kalkulācijas; 2.9.plānot un organizēt nepieciešamo materiālu, instrumentu un tehnikas iegādi; 2.10.noformēt ar ražošanas procesu saistīto dokumentāciju; 2.11.produkcijas realizācijas jautājumu risināšana; 2.12.kārtot un kontrolēt finansu un grāmatvedības jautājumus; 2.13.plānot, organizēt un kontrolēt drošu darba vidi atbilstoši normatīvo aktu prasībām.</p>
<p>3. Informācijas iegūšana un analizēšana.</p>	<p>3.1.apkopot un analizēt informāciju; 3.2.sniegt ieteikumus; 3.3.ieviest jaunāko tehniku un tehnoloģiju; 3.4.novērtēt tehnoloģijas ieviešanas rezultātus; 3.5.salīdzināt rezultātus ar radniecīgiem uzņēmumiem.</p>
<p>4. Kvalifikācijas pilnveidošana.</p>	<p>4.1.apgūt svešvalodas profesionālās literatūras lasīšanai un lietošanai; 4.2.iepazīties un ieviest (lietot) tehniski normatīvo dokumentāciju; 4.3.lasīt profesionālo periodiku un izziņas literatūru; 4.4. zmantot biroja tehniku; 4.5.piedalītiesursos un semināros.</p>
<p>5. Lietojamo mašīnu, instrumentu, darba rīku pārzināšana.</p>	<p>5.1.pārzināt kokapstrādē izmantojamus instrumentus un tehniku; 5.2.plānot atbilstošu mašīnu, instrumentu vai darba rīku izmantošanu; 5.3.organizēt periodiskās tehniskās apkopes; 5.4.organizēt remontus.</p>

6. Vidi saudzējošu ražošanas procesu organizēšana un kontrolēšana.	6.1.nodrošināt vidi saudzējošu degvielu, eļļu, smērvielu lietošanu, uzpildīšanu un uzglabāšanu; 6.2.organizēt kokmateriālu aizsardzības profilaktiskos pasākumus; 6.3.piedalīties kokmateriālu sertifikācijas procesā; 6.4.organizēt vides aizsardzības prasību izpildi un kontrolēt to ievērošanu uzņēmumā.
7. Ugunsdrošības pasākumu nodrošināšana uzņēmumā.	7.1.organizēt ugunsdrošības profilaktiskos pasākumus; 7.2.kontrolēt ugunsdrošības prasību ievērošanu.

Kokapstrādes inženiera profesijas standarta izstrādāšanas darba grupa:

Jānis Mārciņš – Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācija, izpilddirektors;

Gints Priedkalns – LLU Meža fakultāte, dekāna vietnieks;

Kristaps Klauss – Biedrība „Latvijas Kokrūpniecības federācija”, izpilddirektors;

Andrejs Domkins –SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts”, valdes loceklis.

Kokapstrādes inženiera profesijas standarta ekspertu atzinumi:

D.Lucaua – Zemkopības ministrija, valsts sekretāre;

E.Egle – Latvijas Darba devēju konfederācija, ģenerāldirektore.